

Láhka

sámi giellalága rievdadeamis

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
gomihuvvo sámi giellalága (1086/2003) 3 §:a 2 čuokkis,
rievdaduvvojit 2 §:a 1 momenta, 6 §:a 1 momenta, 8 §:a 3 momenta, 14 §:a 2 ja 3 momenta, 16 §, 17 §, 20 §:a 1 momenta, 22 §:a 2 momenta, 23 §, 25 §:a 1 ja 2 momenta sihke 31 § ja 32 §,
dakkárin go dain lea 2 §:a 1 momenta lágas 1340/2014, sihke
lasihuvvo 11 §:ii ođđa 2 momenta čuovvovaččat:

2 §

Lága heivehansuorgi

Eiseválddit, madda dát láhka heivehuvvo, leat:

1) Eanodaga, Anára, Soadegili ja Ohcejoga gielddaid doaibmaorgánat, Lappi eanagoddi, giellalága (410/2015) 51 §:s oaivvilduvvon gielddaid dakkár oktasaš doaibmaorgánat, maid doibmii juoga diein gielddain oassálastá, sihke dakkár gieldaovttastumiid doaibmaorgánat, main juoga diein gielddain lea lahttun;

2) dat duopmostuolut ja stáhta bire- ja báikkálašhálddahusa eiseválddit, maid virgeguvlui ovdalis namuhuvvon gielddat ollásit dahje muhtumassii gullet;

3) dat guovlluhálddahusvirgebáikkít ja ELY-guovddážat, maid doaibmaguvlui ovdalis namuhuvvon gielddat ollásit dahje muhtumassii gullet, ja daid oktavuodas doaibmi doaibmaorgánat;

4) Sámediggi, sámeáššiid ráddádallangoddi sihke nuortalašlága (253/1995) 42 §:s oaivvilduvvon siidačoahkkin, 45 §:s oaivvilduvvon nuortalašráđit ja 46 §:s oaivvilduvvon nuortalaččaid luohhtámušolmmoš;

5) stáhtaráđi vuoigatvuodakánsler ja Riikkabeivviid vuoigatvuodaáššealmmái;

6) golaheaddjiáššealmmái, golaheaddjiriidolávdegoddi, ovttárvosašvuodaáirras, dásseárvoáirras, mánáidáššiidáirras, ovttárvosašvuoda- ja dásseárvolávdegoddi, diehtosuodjeáirras ja diehtosuodjelávdegoddi;

7) Vearrohálddahus, Albmotealáhatlágádus, Eanamihtindanlágádus ja Eanadoallofitnodatolbmuid ealáhatlágádus;

8) dat stáhta hálddahuseiseválddit, mat nuppástusohcaneiseváldin giedahallet ovdalis namuhuvvon hálddahuseiseválddiid dutkamii boahán áššiid.

6 §

Sámeagiela geavaheapmi álbmotovddasteaddji doaibmaorgánain

Eanodaga, Anára, Soadegili ja Ohcejoga gielddaid ja Lappi eanagotti doaibmaorgánaid ja 2 §:a 1 čuoggás oaivvilduvvon gieldaovttastumi doaibmaorgánaid ja dieid gielddaid oktasaš doaibmaorgána sámelahtuin lea vuoigatvuolta geavahit sámeagiela čoahkkimiin sihke čálalaš cealkámušain, mat laktojuvvojit beavdegirjái. Dát seammá guoská stáhta lávdegottiid, komiteaid, bargojovkkuid ja sullasaš mánggalahtot doaibmaorgánaid sámelahtuide sámiid

ruovttuguovllus ja sámiide erenoamážit guoskevaš áššiid giedahaladettiin maiddá dan olggo-bealde. Bálgosiid ovtastusa ja dan stivrra čoahkkimii oassálasti sámiin lea dán seamma vuogi mielde vuoigatvuohta geavahit čoahkkimis sámegeiela.

8 §

Eiseválddiid diehtujuohkin

Gearretievtti, duopmára, boleslágádusa, bággobearran- ja sivaheaddjivirgebáikki dahje maistráhta dahje daid virgeolbmo virggi beales addin gulahusaid ja diehtunaddimiid priváhtaolbmo vuoigatvuhtii guoskevaš áššiin sáhtta goittotge guorahallama mielde addit dušše suomagillii, jos sámegeiela geavaheapmái ii orošii leamen dárbu.

11 §

Sierra geatnegasvuodát

Lappi eanagoddi galgá váldit vuhtii, mii 12 – 16 §:s mearriduvvo áššiidikkšumis dakkár olbmuin, gean ruovttugielda lea Eanodat, Anár, Soađegilli dahje Ohcejohka.

14 §

Sámegeiela máhttu ja dasa guoskevaš dohkálašvuodagáibádusat

Sámegeiela máhttu sáhtta ásahit giellamáhttui guoskevaš dohkálašvuodagáibádussan stáhta eiseválddiid bargovehkii lága vuodul dahje stáhtarádi dahje áššáigullelaš ministeriija ásahusa vuodul sihke eanagotti ja gielddalaš eiseválddiid bargovehkii eanagoddelága (xx/201x) ja gieldalága (410/2015) mearrádusaid mielde, jos dákkár dohkálašvuodagáibádus ii mearriduvvo lága vuodul. Sámegeiela máhttu adnojuvvo sierra ánsun, vaikko dat ii leat biddjojuvvon virggi, doaimma dahje barggu dohkálašvuodagáibádussan.

Sámegeiela máhttui guoskevaš dohkálašvuodagáibádusain lea heivvolaš osiin fámus, mii almmosorganisašuvnnaid bargoveaga giellamáhtus addojuvvon lágas (424/2003) mearriduvvo. Sámegeiela máhttu sáhtta čájehit almmolaš gielladutkosiin addojuvvon lágas (964/2004) oaivvilduvvon gielladutkosiin dahje studerema oktavuodas čadahuvvon giellaškosiin dahje alaskuvlaoahpuiguin.

16 §

Sámegeiela geavaheapmi gieldda ja eanagotti áššegirjiin

Gielddas, mas sámegeielagiid ossodat veahkadagas lea leamaš ovddit jagi vuosttas beaivve stuorát go okta goalmmás, gieldda doaibmaorgána galgá geavahit maiddá sámegeiela dakkár beavdegirjiin ja eará áššegirjiin, maid ii leat dárbu addit ovttaskas áššáiosolažžii muhto main lea oppalaš mearkkašupmi. Earáge gielddas gieldda doaibmaorgána ja Lappi eanagottis eanagotti doaibmaorgána galgá geavahit sámegeiela dákkár áššegirjiin vuogas viidodagas.

Dasa lassin Lappi eanagotti doaibmaorgána galgá maiddá geavahit sámegiela beavdegirjiin ja eará áššegirjiin, maid ii dárbbas addit ovttaskas áššáiosolažžii muhto main lea oppalaš mearkkašupmi danin, go ášši mearkkaša erenoamážit sámiide.

17 §

Fitnodatlágádusat sihke stáhta, eanagotti dahje gieldda oamastan fitnodatsearvvit

Stáhta fitnodatlágádus sihke dakkár bálvalusaid buvttadeaddji fitnodatsearvi, mas stáhtas, Lappi eanagottis dahje ovta gielddas dahje eanet go ovta gielddas lea mearridanváldi 2 §:a 1 momaantta 1 čuoggás namuhuvvon gielddas, galgá sámiid ruovttuguovllus fállat dán lágas gáibiduvvon gielalaš bálvalusaid ja dieđihit olbmuide maiddá sámegillii doaimma šlájja ja áššeoktavuođa gáibidan viidodagas nu, ahte dat ii oppalaččat geahčadettiin čuoze liiggás fitnodatlágádussii dahje fitnodatsearvi. Go stáhta fitnodatlágádus dikšu eiseváldedoaimmaid, de dasa heivehuvvo, mii dán lágas mearriduvvo eiseváldedoaimma birra.

20 §

Vuoigatvuohta doaimmahusreivve ja eará áššegirji jorgalussii

Jos hálddahasáššis, hálddahaslágageavahanáššis, hálddahasguoddalusáššis dahje rihkusáššis stevdnohcamuš, duopmu, mearrádus, beavdegirji dahje eará áššegirji lea dahkkojuvvon suoma- dahje ruotagillii, de eiseváldi galgá addit sápmelaš áššáiosolažžii bivdaga vuodul mávssuhis sámegielat jorgalusa dán áššegirjiin dakko bokte go ášši guoská su vuoigatvuhtii, ovdui dahje geatnegasvuhtii, earret dalle jos jearaldagas lea áššegirji, mii ii várra váikkut ášši čovdimii. Jorgalus galgá laktojuvvot doaimmahusreivvi dahje eará áššegirjái.

22 §

Ovddasvástádus jorgalan- dahje dulkongoluin

Eanagoddi, gielda, gieldaovttastupmi dahje bismagoddi dahje searvegoddi vástidit 4-6, 12, 13, 15, 16 ja 30 §:s oaivvilduvvon doaimmahus- dahje eará áššegirji dahkamis dahje jorgalahttimis sihke dulkongoluin.

23 §

Jorgalusa háhkan áššehasa goasttádusain

Jos stáhta, eanagotti, gieldda dahje gieldaovttastumi eiseváldái dahje girkolaš eiseváldái lea guđdojuvvon sámegielat áššegirji, vaikko áššehasa ii leat vuoigatvuohta geavahit sámegiela dieinna eiseváldiin áššiid doaimmahettiin, de eiseváldi galgá dárbbu mielde háhkat áššehasa gullama manjá dán goasttádusain áššegirjis jorgalusa dan gillii, man diet eiseváldi geavaha.

25 §

Bálkkálaš virgefriddjavuohta ja barggus luoitin sámegiela máhtu háhkama várás

2 §:a 1 momaanttas oaivvilduvvon dakkár stáhta eiseválddi virgeolbmos, gean virgeguovlu lea ollásit sámiid ruovttuguovllus, lea vuoigatvuohta oazžut bálkkálaš virgefriddjavuođa

háhkan dihte virgedoaimmaidis dikšumii dárbbášlaš sámegiela máhtu. Dát seammá guoská maiddái Sámedikki virgeolbmui, jos su bargogaskavuohta dán eiseválddi bálvalusas lea bistán uhcimustá jagi. Bargis, guhte lea dákkár eiseválddi bálvalusas, lea sullasaš eavttuiguin vuoigatvuohta luitojuvvot bargogeatnegasvuodastis dán seamma ulbmilii.

Olbmui, guhte lea Lappi eanagotti, 2 §:a 1 momellantas oaivvilduvvon gieldda dahje gielddaovttastumi ja 2 §:a 1 momellantas 2 ja 3 čuoggás oaivvilduvvon dakkár stáhta eiseválddi bálvalusas, gean virgeguovllus oassi lea sámiiid ruovttuguovllus, sáhtá mieđihuvvot bálkkálaš virgefriddjavuohta dahje son sáhtá luitojuvvot bargogeatnegasvuodastis háhkan dihte virgedoaimmaid dikšumii dárbbášlaš sámegiela máhtu. Dát seammá guoská Bálgosiid ovtastusa bargái, jos su bálvalusgaskavuohta dán bargoaddi bálvalusas lea bistán uhcimustá jagi.

31 §

Stáhta ekonomalaš ovddasvástáduš

Stáhta bušehtti galgá várrejuvvo mearreruhta stáhtadoarjagiidda eanagottiide, gielddaovttastumiide, gielddaide, searvegottiide, sámiiid ruovttuguovllu bálgosiidda. Mearreruhta galgá várrejuvvo maiddái 18 §:s oaivvilduvvon priváhtaolbmuide dán lága heiveheamis šaddan sierra lassegoluid gokčan dihte.

32 §

Sámegiela sajádat muhtun hálddahussurggiin

Sámiiid vuoigatvuodas oážžut ovda- ja vuoddoeahpahusa sihke eará oahpahusa iežaset eatnigiellan, sámegiela oahpahasas sihke sámegielas oahpahasgiellan, oahppoávnnsin ja dutkusiellan mearriduvvo sierra.

Sámiiid vuoigatvuodas oážžut árrabajásgeassima iežaset eatnigiellan mearriduvvo árrabajásgeassinlágas (36/1973).

Vuoigatvuodas geavahit sámegiela sosiála- ja dearvvasvuodafuolahusa bálvalusain mearriduvvo dán lága lassin sosiála- ja dearvvasvuodafuolahusa lágidanlágas (xx/2017).

Dát láhka boahká fápmui mánu . beaivve 20 .
